

De overheveling van het buitenonderhoud heeft veel meer teweeg gebracht dan ik had kunnen denken. Want met de overheveling draait het niet alleen om het onderhoud. In de vergoeding aan de schoolbesturen zit ook een component voor het lang cyclische onderhoud, waardoor schoolbesturen een dak moeten vervangen of het gebouw moeten aanpassen aan wettelijke of onderwijskundige eisen.

Het betekent niet alleen dat scholen nu voor het totale onderhoud verantwoordelijk zijn en de gemeenten totaal niet meer, maar ook begint nu het getouwtrek om wie waar verantwoordelijk voor is. Gemeenten zijn ineens minder soepel in het toekennen van vervangende bouw en schoolbesturen plegen minder onderhoud omdat ze binnenkort toch recht hebben op een nieuw gebouw.

Het begon eigenlijk al met de wetswijziging. De vraag was hoe het nu moest worden opgelost met renovatie. Een aantal kamerleden wilde dit wettelijk geregeld zien. De minister dacht dat de VNG en de PO Raad hier wel uit zouden komen. Maar tot nu toe is dat niet gelukt.

Binnen de sectie onderwijshuisvesting van de LVO werd dit probleem al vroegtijdig onderkend en er werd een werkgroep geformeerd die zich met dit vraagstuk ging bezighouden. Centraal stond de vraag *Wat is renovatie?* Omvat renovatie onderhoud waarvoor het bevoegd gezag de bekostiging van OCW ontvangt, dan komen deze kosten voor rekening van het bevoegd gezag. Omvat renovatie zowel onderhoud als aanpassen, dan is het de vraag wat onder 'aanpassen' wordt verstaan. Kan dit helder worden omschreven, dan kan ook een regeling worden getroffen over de kostenverdeling.

Eind maart was de notitie van de werkgroep gereed. Net voor een belangrijke bijeenkomst van de vaste Kamercommissie onderwijs. Ook daarin zou de stand van zaken rond het onderwerp renovatie aan de orde komen. De VNG en de PO Raad hebben voorafgaande aan de commissievergadering gezamenlijk een brief opgesteld waarin ze de aanbeveling deden om het huidige stelsel te versterken en tot goede landelijke voorwaarden te komen, waarbij de kwaliteit van de scholen leidend is. Ook de LVO heeft naar de commissie gereageerd met een verwijzing naar de notitie. De LVO denkt dat daardoor een bijdrage

geleverd kan worden aan het oplossen van de impasse rond het thema renovatie.

Intussen is de notitie vastgesteld en voor openbaarheid vrijgegeven. In de notitie wordt uitgebreid ingegaan op het begrip renovatie. Volgens de LVO is er geen hiaat in de wetgeving, omdat renovatie nooit een onderwerp in de onderwijswetgeving is geweest. De wet kende tot 1997 uitsluitend het begrip *algemene aanpassing*. Als je dat vertaalt naar het begrip renovatie dan betreft dat de elementen en aanpassingen. De schoolbesturen krijgen hiervoor een vergoeding van het rijk. Het is meer de vraag of die vergoeding toereikend is.

Maar dan zijn we er nog niet, omdat als schoolbesturen gaan renoveren de gemeenten vervangende nieuwbouw kunnen uitstellen of voorkomen. En daar kan dan een relatie worden gelegd tussen enerzijds het investeren voor vervangende nieuwbouw en aan de andere kant het bijdragen in renovatie. Wil de gemeente een bijdragen leveren, dan moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan, waaronder dat renovatie meer moet omvatten dan onderhoud en aanpassing. Schoolbesturen zouden dan moeten aantonen dat op grond van de prognoses de renovatie minimaal voor die periode nodig is. De gebouwen zouden een heel stuk moeten opschuiven in de conditiemeting van NEN 2767 en ze zouden weer voor een hele lange tijd moeten meegaan. Over de gemeentelijke bijdrage gaat de voorkeur van de LVO uit naar een vast percentage van de normvergoeding of van de werkelijke kosten. Omdat renovatie voor ca 75% bestaat uit voorzieningen die binnen de rijksvergoeding vallen, zou de gemeentelijke bijdrage op ca. 25% van de kosten uitkomen.

Een zaak die in dit geval speelt is het investeringsverbod. Als gemeenten bijdragen in de kosten van renovatie, dan moet het ook mogelijk worden dat schoolbesturen gaan bijdragen bij vervangende bouw. Het gaat dan niet om het terugverdieneffect in verband met energiebesparende maatregelen, maar om een bijdrage in de totale kosten van vervangende bouw.

De LVO zet deze notitie op haar site maar ze zal haar ook naar de diverse koepels (VNG, PO en VO Raad) en de Kamerfracties sturen. En wellicht is het een goed idee om deze notitie naar alle gemeenten toe te sturen, zodat gemeenten een handvat krijgen om samen met de schoolbesturen, zonder wettelijk kader, de onderwijshuisvesting in hun gemeente gestalte te geven.

Gert Plomp | voorzitter